

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS 2008 M. VASARIO 26 D. NUTARIMO NR. 163 „DĖL GAMTINIŲ
DUJŲ TIEKIMO PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO (TAP-22-36) (21-34006(2))

2022-01-18 Nr. NV-145

Vilnius

Projekto teikėjas – Energetikos ministerija.

Projekto tikslas – sudaryti sąlygas užtikrinti nenutrūkstamą dujų tiekimą pažeidžiamiesiems vartotojams, įskaitant dujų atsargų užtikrinimo pažeidžiamiesiems vartotojams sąnaudų mažinimą.

Dabartinė situacija:

Teikiamu nutarimo projektu įgyvendinamas Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 5, 9, 45, 46, 47 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Reglamento (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių nuostatos.

Pagrindiniai nutarimo projektu siūlomi pakeitimai:

- Numatoma, kad gamtinių dujų tiekimo įmonės turės užtikrinti nenutrūkstamą dujų tiekimą ne tik buitiniams vartotojams (kaip šiuo metu yra įtvirtinta nutarime), bet ir pažeidžiamiesiems vartotojams. Pažeidžiami vartotojai yra buitiniai dujų vartotojai ir nebutiniai dujų vartotojai, teikiantys pagrindines socialines paslaugas, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2017/1938 nuostatose. Pagrindines socialines paslaugas teikiančių nebutinių dujų vartotojų šiuo metu yra apie 500 ir jie suvartoja apie 150 MWh dujų per metus.

- Planuojama, kad pažeidžiamiesiems vartotojams tiekimo įmonės turės užtikrinti nenutrūkstamą dujų tiekimą savo pasirinkimu taikydamos bent dvi iš nutarime nurodytų priemonių, t. y. sukaupti ir laikyti dujų atsargų kiekį; turėti sutartį dėl dujų, kurios įsigijamos diversifikuojant dujų tiekimo šaltinius pagal dujų kilmės šalis, tiekimo per SGD terminalą; turėti sutartį dėl dujų tiekimo vamzdynais į Lietuvą; turėti sutartį dėl nenutrūkstančio dujų tiekimo su kita dujų atsargos kaupiančia ir saugančia dujų įmone; dujų pirkimo–pardavimo sutartyse įtvirtinti privalomą pertraukiamųjų pajėgumų, kaip jie apibrėžti Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 20 dalyje, panaudojimą.

- Dujų atsargos turės būti kaupiamos pažeidžiamųjų vartotojų poreikiams tenkinti (iki šiol dujų atsargos buvo kaupiamos tik buitinių vartotojų poreikiams tenkinti). Pereinamuoju laikotarpiu, kol bus pradėta naudoti Lenkijos ir Lietuvos dujotiekių jungtis (GIPL), tiekimo įmonės privalės užtikrinti nenutrūkstamą dujų tiekimą pažeidžiamiesiems vartotojams sukaupdamos ir laikydamos minimalų dujų atsargų kiekį, kurio užtektų pažeidžiamųjų vartotojų dujų poreikiui tenkinti bent 5 dienas išskirtinai didelio dujų poreikio laikotarpiu.

Manytina, kad dujų tiekimo įmonėms nustačius galimybes taikyti papildomas (rinkos) priemones (t. y. ne tik ne tik dujų atsargų sukaupimą ir laikymą), tokių priemonių taikymas galėtų sumažinti tiekimo įmonių patiriamas sąnaudas.

Projekto esmė:

- Įpareigoti įmones užtikrinti nenutrūkstamą dujų tiekimą ne tik buitiniams vartotojams, bet ir pažeidžiamiesiems vartotojams;
- nustatyti, dujų tiekimo įmonių pasirinktinai įgyvendinamų priemonių sąrašą: sukaupti ir laikyti dujų atsargų kiekį; turėti sutartį dėl dujų, kurios įsigijamos diversifikuojant dujų tiekimo šaltinius pagal dujų kilmės šalis, tiekimo per suskystintų gamtinių dujų terminalą; turėti sutartį dėl dujų tiekimo vamzdynais į Lietuvą; turėti sutartį dėl nenutrūkstančio dujų tiekimo su kita dujų atsargos kaupiančia ir saugančia dujų įmone; dujų pirkimo–pardavimo sutartyse įtvirtinti privalomą pertraukiamųjų pajėgumų, kaip jie apibrėžti Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 20 dalyje, panaudojimą.
- nustatyti, kad kasmet, ne vėliau kaip iki rugsėjo 1 d., dujų tiekimo įmonės privalo įgyvendinti ir nuolat taikyti bent dvi nutarime nurodytas priemones.

Derinimas – nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti visoms suinteresuotoms institucijoms, patikslintas pagal Teisingumo ministerijos ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytina nutarimo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė